

שרידי מגילת מקרא חדשה ממדבר יהודה

חנן אשל, יוסי ברוכי ורועי פורת

באחרונה מצאו בדואים במערה בדרום מדבר יהודה כמה קטעי קלף קטנים (לפחות ארבעה), המכילים קטעי פסוקים מספר ויקרא. הקטעים צולמו לראשונה בשטח על ידי רועי פורת וחנן אשל, ולאחר מכן על ידי רועי פורת ויוסי ברוכי. הקטעים עדיין לא נוקו, ולא ידוע מה עלה בגורלם ובידי מי הם היום.¹ הפרטים המובאים להלן מבוססים על שלושה קטעי קלף ששרידי הכתב בהם ברורים יחסית. קטע א (בתצלום למעלה משמאל) מכיל קטעי פסוקים מויקרא כג 38–39. גודלו 3.5 x 3.5 ס"מ, והוא כולל שלוש שורות כתב מקוטעות וחלק מן השוליים העליונים, אך לא עד קצה השוליים. קטעים ב, ג (בתצלום מימין ולמטה) חוברו זה לזה באופן מדויק על ידי הדואים (קו החיבור בשורה 4). שני הקטעים יחד מכילים קטעי פסוקים משני טורים. מהטור הראשון – המשך הטור של קטע א – שרדו שבע שורות מקוטעות יבהן קטעי פסוקים מויקרא כג 41–44, ואילו מהטור השני נותרו ארבע שורות שבהן קטעי פסוקים מויקרא כד 16–18. גודלם של שני הקטעים המחוברים הוא 5.5 x 6 ס"מ. רוחב השוליים בין טור לטור הוא בין 10 ל-14 מ"מ. קטע נוסף (בחלקו העליון של התצלום) אינו ניתן לקריאה ללא ניקוי, ואפשר שמדובר ביותר מקטע אחד. להלן הצעת שחזור לשורות שניתן לקרואם.

קטע א (ויקרא כג 38–39)

שוליים עליונים

- 1 [ומל]כד כל נדריכם ו[מלבד כל נדבותיכם]
- 2 [אשר ת]תנו ליהוה א[ך בחמשה עשר]
- 3 [יום לחדש]השביעי באספכם את תבואת

קטעים ב+ג (ויקרא כג 41–44; כד 16–18)

i

- 1 [ימים וחגתם אתו חג ליהוה]שבעת[]
- 2 [ימים בשנה חקת עולם לד]רתיכם [בחדש]
- 3 [השביעי תחגו אתו בסכת]תשבו שב[עת]
- 4 [ימים כל האזרח בישראל י]שבו בסכות
- 5 [למען ידעו דרתיכם כי בסכו]ת הושבתי
- 6 [את בני ישראל בהוציא אותם מ]ארץ
- 7 [מצרים אני יהוה אלהיכם וידבר מ]שה

ii

- [מות יומת רגום ירגמו בו כל העדה]
 כג[ר כאזרח בנקבו שם יומת ואיש]
 כי יכ[ה כל נפש אדם מות יומת]
 ומל[ה נ]פש בהמה ישלמנה נפש]

מגילות ג (תשס"ה), עמ' 259–260

נראה שלפנינו קטעים נוספים של מגילה מקראית מימי מרד בר־כוכבא, אם כי עדיין לא התברר באיזו מערה נמצאו ואילו פריטים נוספים נתגלו במערה זו. נוסח קטעי הפסוקים הכלולים בקטעים אלו זהה בעיקרו לנוסח המסורה. גם העובדה שאפשר להשלים את השורות על פי נוסח המסורה מעידה על התאמה כללית לנוסח המסורה. אך יש פרט אחד שונה: המילה בסכות מופיעה בקטע ב+ג (טור 1 שורה 4) בחולם מלא, ואילו בנוסח המסורה היא כתובה בחולם חסר.²

* הפרסום באדיבות רשות העתיקות.

1. בשעת מסירת קובץ זה לדפוס נודע, שבעזרת מרכז דוד וימימה יסלון לחקר תולדות ישראל לאור האפיוגרפיה באוניברסיטת בר־אילן, הקטעים הנדונים נמסרו לרשות מדינת ישראל.
2. הגרסה בסכת בחולם חסר דווקא, כנוסח המסורה, משמשת לדרשה הלכתית בתלמוד הבבלי (סוכה ו ע"ב).